

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka v právní věci

žalobce: J. S.
zastoupený JUDr. Karlem Frimlem, CSc., advokátem
se sídlem V Sedlci 15, 160 00 Praha

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Hradec Králové, se
sídlem 502 00 Hradec Králové, Slezská 839

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 8. 2015, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 18. 8. 2015, č. j. X se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci k rukám zástupce náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaná rozhodla o odvolání žalobce proti rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení, č. j. X ze dne 13. 7. 2015, kterým byla žalobci uložena povinnost uhradit regresní náhradu ve výši 251 760 Kč dle § 126

odst. 1 a odst. 4 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Žalobce zavinil dopravní nehodu, v důsledku níž P. V. utrpěla zranění a byla jí způsobena dočasná pracovní neschopnost. Žalovaná proto po žalovaném požaduje regresní náhradu ve výši dávek nemocenského pojištění vyplacených zraněné po dobu její pracovní neschopnosti od 16. 12. 2013 do 13. 2. 2015.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že obě rozhodnutí správních orgánů jsou nepřezkoumatelná a nicotná, neboť neobsahují vysvětlení částky 251 760 Kč.
3. Dle názoru žalobce správní orgány nesprávně považovaly dlouhou pracovní neschopnost poškozené za související výhradně s úrazem způsobeným žalobcem. Podle znaleckého posudku doc. MUDr. E. H., CSc., který žalobce předložil, zranění odpovídá doba pracovní neschopnosti maximálně do 5. 3. 2014. Žalobce tak odmítá odpovědnost od 5. 3. 2014 do 13. 2. 2015. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že námitky žalobce opírající se o znalecký posudek, žalovaná vypořádala odkazem na vyjádření lékařky, kterou ani nejmenovala. Žádosti žalobce o zpracování revizního znaleckého posudku správní orgán nevyhověl.
4. Žalobce je přesvědčen, že k důkazu navržený revizní posudek lékaře, který by nezávazně a přesně stanovil nezbytnou délku pracovní neschopnosti poškozené jako důsledek zranění z dopravní nehody, je pro správné a zákonné rozhodnutí ve věci nezbytný.
5. Žalobce navrhl rozhodnutí zrušit a žalované vrátit k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná uvedla, že pokud jde o délku trvání dočasné pracovní neschopnosti paní P. V., ošetřující lékařka dne 15. 6. 2015 potvrdila, že poškozená byla v pracovní neschopnosti již ode dne 31. 10. 2013, byla dne 16. 12. 2013 sražena jako cyklistka osobním automobilem a utrpěla poranění svalů a šlach manžety rotátoru ramene a kvůli tomuto zranění byla v pracovní neschopnosti do 13. 2. 2015.
7. Též lékařka posudkové služby OSSZ Hradec Králové ve svém stanovisku ze dne 5. 8. 2015 popsala průběh dočasné pracovní neschopnosti poškozené tak, že ode dne 16. 12. 2013 byla jmenovaná až do konce pracovní neschopnosti léčena pouze pro následky úrazu. Poukázala na to, že léčba byla zdlouhavá vzhledem k opakované ambulantní a ústavní rehabilitaci, lázeňské léčbě a operační léčbě z důvodu neúspěšné konzervativní léčby. Lékařka konstatovala, že dle veškerých odborných nálezů dominující postižení – ruptura supraspinatu pravého ramene – je spojováno s úrazem při dopravní nehodě. Dále uvedla, že v celé zdravotní dokumentaci není zmínka o tom, že by poškozená měla předcházející problémy s ramenem. Dle odborného rehabilitačního lékaře došlo k ruptuře supraspinatu cestou kontuzního poranění pravého zápěstí.
8. Žalovaná dostala požadavku žalobce na přezkoumání závěrů revizním lékařem, když oslovila posudkovou lékařku OSSZ, přičemž není rozhodné, že její jméno není uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí.
9. Pokud jde o námitku nepřezkoumatelnosti výše regresní náhrady, k tomu žalovaná uvedla, že podklady jsou z důvodu povinnosti zachovávat mlčenlivost založeny v neveřejné části správního spisu.

10. Žalobu navrhla jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Po prostudování správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž při tom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalované.
12. Ze správního spisu soud zjistil, že ve zprávě MUDr. Š. pro OSSZ ze dne 15. 6. 2015 je ke zdravotnímu stavu poškozené uvedeno: dne 31. 10. 2013 – začátek PN pro akutní pyelonefritidu, dne 26. 10. 2013 – operace Dupytrenovy kontraktury, dne 16. 12. 2013 – sražená jako cyklistka osobním autem – poranění svalů a šlach manžety rotátoru ramene, kvůli tomuto zranění byla výše jmenovaná do 13. 2. 2015 v pracovní neschopnosti.
13. Z trestního příkazu č. j. 2T 41/2014-59 ze dne 7. dubna 2014 soud zjistil, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání přečinu ublížení na zdraví z nedbalosti, spočívajícího mj. v natržení šlach rotátorové manžety pravého ramenního kloubu, zhmoždění měkkých tkání pravého lokte, pravého zápěstí a pravé kyčelní krajiny poškozené, která byla s tímto zraněním omezena v obvyklém způsobu života výrazným omezením hybnosti pravého ramenního kloubu nejméně do 8. 1. 2014.
14. Dne 17. 6. 2015 zahájil správní orgán I. stupně správní řízení o povinnosti k regresní náhradě ve výši 251 760 Kč představující vyplacené nemocenské dávky za období od 16. 12. 2013 do 13. 2. 2015. Žalobce se proti délce pracovní neschopnosti poškozené „odvolal“, přičemž správní orgán toto jeho podání považoval za vyjádření ke správnímu řízení.
15. Dne 13. 7. 2015 vydal rozhodnutí správní orgán I. stupně. V odůvodnění správní orgán sice shrnul námitky žalobce, ale nikterak se k nim nevyjádřil. V odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobce opětovně uvedl totožné námitky a připojil závěry znaleckého posudku.
16. Ve spisu je dále založena mailová komunikace správního orgánu I. stupně a MUDr. Š.. Ta odpověděla, že poškozená byla od 31. 10. 2013 v pracovní neschopnosti pro urologické obtíže a dále pro operaci dlaně. Stav se zlepšil, měla být uschopněna po ukončení RHB. Dne 16. 12. 2013 utrpěla úraz při autonehodě a od té doby do konce pracovní neschopnosti byla léčena pouze pro následky úrazu. Léčba byla zdlouhavá vzhledem k opakované ambulantní a ústavní rehabilitaci, KLL pro omezení hybnosti pravého ramenního kloubu. V říjnu proběhla operace pravého ramene. Dále dlaha do konce listopadu, rehabilitace. Dle veškerých odborných nálezů dominující postižení – ruptura supraspinatu pravého ramena je spojována s úrazem při dopravní nehodě 16. 12. 2013. V celé zdravotní dokumentaci není zmínka o tom, že by poškozená měla předcházející problémy s ramenem. Dle odborného rehabilitačního lékaře k ruptuře supraspinatu došlo cestou kontuzního poranění pravého zápěstí. Veškeré domněnky ohledně jiné příčiny vzniku ruptury jsou v teoretické rovině a prakticky nemají žádný podklad.
17. Dne 18. 8. 2015 vydala žalovaná napadené rozhodnutí, v němž mimo jiné zrekapitulovala též závěry ze znaleckého posudku vyhotoveného pro pojišťovnu Kooperativa. Konkrétně to, že z uvedeného posudku vyplývá, že poranění šlachy manžety rotátoru ramene nebylo uznáno jako související. Tento stav vzniká v naprosté většině případů

neúrazovým mechanismem. Skutečnost, že parciální ruptura byla zjištěna u poškozené následující den po autonehodě, nemůže být považováno za jednoznačný důkaz, že k ruptuře došlo právě při úrazu. Mohlo jít o nález starší, postupně se vyvíjející, klinicky nevýrazný.

18. Žalovaná se k námitkám žalobce vyjádřila tak, že odkázala na stanovisko blíže neurčené lékařky posudkové služby OSSZ ze dne 5. 8. 2015, které do odůvodnění rozhodnutí převzala. Uzavřela, že z vyjádření lékařky je zřejmé, že dočasná pracovní neschopnost poškozené trvala po celou dobu z důvodu úrazu utrpěného při dopravní nehodě. Odkázal též na to, že natržení šlach rotátorové manžety pravého ramenního kloubu je jako jeden z důsledků nárazu uveden též ve výroku trestního příkazu.
19. Soud se seznámil též s neveřejnou částí správního spisu, která obsahuje podklady pro konkrétní výpočet dávek nemocenské, průměrný výdělek poškozené za rozhodné období a podrobný rozpis měsíčního vyplácení dávek.
20. Při posuzování žalobního návrhu vycházel krajský soud jednak z právní úpravy, obsažené v zákoně o nemocenském pojištění, dále pak z judikatury NSS. Zákon o nemocenském pojištění upravuje v § 126, odst. 1, že *[t]en, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku, je povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění regresní náhradu. Nárok na regresní náhradu nemá orgán nemocenského pojištění vůči pojištěnci, jemuž byla dávka vyplacena.*
21. Předpokladem uplatnění regresní náhrady podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění tedy je, že ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku došlo v důsledku (i) zaviněného protiprávního jednání (ii) zjištěného soudem nebo správním úřadem. Zákon přitom nepožaduje, aby v důsledku tohoto jednání došlo k odsouzení pachatele trestného činu nebo k uložení pokuty či jiné sankce ve správním trestání; postačí, že v trestním nebo správním řízení bylo pravomocně zjištěno zaviněné protiprávní jednání konkrétní osoby. Mezi zaviněným protiprávním jednáním a vznikem nároku na dávku ovšem musí být příčinná souvislost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 3 Ads 79/2017 – 8).
22. Nejvyšší správní soud dospěl dále v rozsudku č. j. 3 Ads 100/2017-23 ze dne 12. 12. 2018 k následujícímu závěru: *„Pro posouzení této otázky je především nutno zdůraznit zásadní skutečnost, a sice že povinnost zaplatit regresní náhradu ukládá zákon o nemocenském pojištění tomu, kdo se dopustil zaviněného protiprávního jednání, bez zřetele k tomu, jaký trestně právní následek byl tímto jednáním způsoben. Je tomu tak proto, že následek takového jednání je v § 126 odst. 1 větě první zákona o nemocenském pojištění definován autonomně („došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku“). Je proto logické, že závěr o (ne)existenci (protiprávního zaviněného) jednání je vyhrazen orgánům veřejné moci, rozhodujícím ve správním, respektive trestním řízení o skutku, jehož je toto jednání součástí. To, zda v důsledku tohoto jednání nastal i zákonem o nemocenském pojištění předvídaný následek, pak posuzují výlučně orgány nemocenského pojištění, a to zcela samostatně.“*
23. Po přezkoumání věci krajský soud konstatoval, že mezi účastníky řízení není sporu o tom, že následkem zaviněného protiprávního jednání žalobce došlo k úrazu poškozené. Spor mezi účastníky řízení vznikl o nutnou délku pracovní neschopnosti poškozené, která byla v příčinné souvislosti s uvedeným úrazem, jako následkem dopravní nehody.

24. Není sporu o tom, že si orgány nemocenského pojištění nemohou učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá. Výlučně tyto orgány však mohou samostatně činit závěry, zda v důsledku protiprávního jednání nastal následek předvídaný zákonem o nemocenském pojištění. Jedním z těchto následků je nepochybně i délka trvání pracovní neschopnosti. Žalovaná k závěru, že délka trvání pracovní neschopnosti poškozené byla v celém rozsahu způsobena dopravní nehodou, dospěla pouze z vyjádření lékařky posudkové služby OSSZ.
25. Nelze se ztotožnit s názorem žalované, že není podstatné, že se jméno lékařky neobjevilo v odůvodnění rozhodnutí. Zvláště v situaci, kdy žalovaná takové vyjádření používá jako svůj stěžejní argument, je nepochopitelné, že neuvádí, od jaké autority své závěry dovozuje. Žalobce tak nemá žádnou šanci posoudit, že k přezkumu případu došlo skutečně povolanou, ve věci znalou osobou.
26. Žalovaná závěry lékařky nekonfrontovala s konkrétními námitkami žalobce, které vznášel v souladu se závěry znaleckého posudku. Jedině takové vyjádření lékařky, které by operovalo se závěry znalce (např. že dané poškození zdraví vzniká pravidelně neúrazově), mohlo být přesvědčivé pro závěr žalované. Dle soudu vnáší znalecký posudek do věci značné otazníky, které mohla žalovaná vyvrátit buď podrobným odůvodněním, proč se přiklonila k závěrům lékařky, či zpracováním revizního znaleckého posudku, jak se domáhal žalobce.
27. Krajský soud tak dospěl k závěru, že žalobní námitky jsou důvodné, proto napadené rozhodnutí ve smyslu ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Učinil tak v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., se souhlasem účastníků řízení.
28. **Žalovaná se k odborné argumentaci, která je předmětem znaleckého posouzení věci, nijak blíže nevyjádřila a je tak na ní, aby v novém řízení tyto zásadní námitky řádně vypořádala, a to vyčerpávající a přehlednou argumentací.**
29. Soud podotýká, že řádně odůvodněné rozhodnutí by mělo obsahovat též alespoň stručnou zmínku o dřívější pracovní neschopnosti poškozené, když v řízení vyšlo najevo, že tato dočasná pracovní neschopnost již existovala ke dni způsobeného úrazu (mimo jiné též pro operaci dlaně). Je tedy nutno si klást otázky, jak dlouho by tato pracovní neschopnost trvala a zejména zda poškozená již neměla predispozice k tomu, aby se následující pracovní neschopnost prodlužovala. Bude na žalované, aby důsledně určila míru příčinné souvislosti a odpovědnosti žalobce.
30. Závěrem považuje soud za účelné se vyjádřit též k namítané výši vyplacených dávek, kterou žalobce zpochybňuje pro nesprávný výpočet. Soud nemůže dát žalobci za pravdu v tom, že se jedná o astronomickou částku či částku vyplacenou po nedostatečné či nedbalé kontrole. Pokud žalobce argumentuje, že výše vyplacených dávek neodpovídá zjištěné diagnóze, je třeba připomenout, že dávky nemocenské nejsou odvozovány od závažnosti poškození zdraví, v důsledku kterého je osoba dočasně práce neschopná, nýbrž od průměrného platu získávaného pojištěncem v rozhodném období před pracovní neschopností. V případě poškozené tak nejde o nijak ojedinělou výši vyplacených nemocenských dávek za období 14 měsíců pracovní neschopnosti. Žalobce soud ubezpečuje, že z neveřejné části správního spisu neshledal žádné nesrovnalosti ve výši vyplacených dávek. V tomto řízení (o regresní náhradě) nicméně žalobce nemá prostor pro rozporování výše vyplacených částek, když k tomu je aktivně legitimován pojištěnec v řízení o přiznání dávek.

V. Závěr a náklady řízení

31. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 soudního řádu správního, dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu přísluší náhrada nákladů řízení proti žalované. Náhradu nákladů řízení představují náklady právního zastoupení spočívající v odměně advokáta dle § 9 odst. 5 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Konkrétně soud přiznal náhradu za dva úkony (převzetí zastoupení, podání žaloby) právní služby po 3 100 Kč společně se dvěma režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby. Advokátovi náleží též daň z přidané hodnoty, jejímž je plátcem. Celkem je tedy žalovaná povinna k náhradě nákladů řízení ve výši 8 228 Kč, a to k rukám právního zástupce žalobce.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 10. listopadu 2020

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu